

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: Szerencsés utat polgármester urak!

Forrás:

Bp

(Hely)

Ujsag

1928. 9. 13.

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

625.7

Hely

Idő

"1928"

Szemé

Helysz

SZERENCSES UTAT POLGÁRMESTER URAK!

RITKA FERENC FŐPOLGÁRMESTER ÉS SIPŐCZ JENŐ POLGÁRMESTER CSÜTÖRTÖKÖN REGGEL UTRA KEL BUDAPEST KÖRÜL, HOGY MEGSZEMÉLTJE AZ UTBURKOLÁS HIBÁIT ÉS MEGÁLLAPITSA A SEGÍTÉS MÓDJÁT — SZERDÁN MÉG TITOK VOLT, HOGY MERRE MENNEK AZ UJSÁG MUNKATÁRSA MEGELŐZTE A VÁROS VEZETŐINEK HELYSZINI SZEMLÉJÉT S PÁR HELYEN MEGNÉZTE A FELTÉPETT KÖVEZETET.

Budapest utcái és utai csütörtök reggelre jól mosakodjanak meg és alaposan csinosítsák ki magukat, mert magas látogatókat kapnak. A főpolgármester és a polgármester szándékszik náluk díszkrét látogatást tenni. A derék utcák bizony szégyenkezhetnek majd a ritka vendégek előtt, mert kénytelenek lesznek őket szakadozott, rongyos öltözetükben fogadni. Egyik-másik utcáról már szinte cafatokban lóg le a ruha, de miből csináltasson újat, ha egyetlen gyámolítója, a város megfeledeznek róla? Így hát szégyen ide, szégyen oda, az urak kénytelenek lesznek ezzel a megtépté szűrt klüssövel is megelégedni, ha az nem is fokozza majd finnyás érzéküket...

*

Örvendjünk azon, hogy az intézőkörök eljutottak ideig: végre a saját szemükkel kíváncsiak látni mindazt, amit Budapest lakossága évek óta lát, szomorúan tapasztal, de amin persze, a saját erejéből nem segíthetett. Nem tartozunk azok közé, akik már előre le akarják kiesinyleni ennek a helyszini szemlének vagy «kiszállás»-nak a jelentőségét. Szerintünk ez már, igenis, valami. Ha nem más, hát legalább is a hatóság közönyének megmozdulása. Ez pedig már jó jel. Mert csak az a fontos, hogy végre elinduljanak

az urak. A többi már magától jön. Attól nem tartunk, hogy nem fognak elég hibát, elég kivetrivalót találni Budapest utburkolási, kövezési rendszerében, illetve rendszertelenségében. Még az sem baj, hogy autón nézik meg a gyalogutakat. Annyi a hiba és orvosolni való, hogy az autó futtában is eleget lehet észlelni...

*

Elindul hát a két modern Harun al Rasid, hogy az akták helyett az élet bajait a valóságban tanulmányozza. Hogy hol és merre fognak járni, mely városrészek utcarengetében bolyonganak majd, az titok. Az bizonyos, hogy elindulnak és meg akarják találni a bajok forrását, reá akarunk jönni, vajjon miért tart nálunk minden utburkolat csak harmad- vagy negyedannyi időt, mint külföldön, miért vannak az utcák folyton feldulva, miért állják el a közlekedés útját néha hónapokra is a kőbarrikádok és miért kell felépíteni a járda frissen behegesztett testét huszonegy-negyvennyolc óra múltán újra és újra? Ha ennek a sok miért-nek csak egy részét is tisztázzák, akkor már érdemes volt drága idejükből egy élelőtől reászánni a körsétára...

*

A hivatalos szemle előtt mi is szemlét tartot-

tunk itt-ott az utak felett. Gyors iramban körül-futottunk Budán és Pesten is s ez az előzetes vizsgálódásunk csak megerősítette azt a feltevésünket, hogy nem lesz hiábavaló a hivatalos urak csütörtöki tanulmányi kirándulása.

Az Andrássy-utnál kezdtük, amely szerencsére e pillanatban nincs feldulva, de azért lehetlenség volna nem megállapítani ennek az egyetlen utnak a burkolásából Budapest utépítésének rendszertelenségét, illetve kapkodó voltát. Ez a legszebb és legfőbb utvonala a magyar fővárosnak, amely igazi büszkesége lehetne bármelyik világvárosnak. Mégis ennek a gyönyörű utnak a testét három darabból álló ruha ékteleníti. Olyan az Andrássy-ut, mint amikor egy gyönyörű nő kénytelen rongyokba bugyolálni magát, mert nem telik egy komplett ruhára. Az Andrássy-utat fa-, bazaltkő- és aszfalt-burkolattal látták el, ahelyett, hogy egységesen, úgy mint békében, csak fával burkolnák. Így azután ez a főutvonal oda jutott, hogy valóságos kiállítóhelye az utburkolási anyagoknak.

A Vilmos császár-uton haladtunk ezután a nyugati pályaudvar felé. A Berli-ni-tér a Lipót-körut sarka, ahol már hetek óta dolgoznak az utakon, most is áthatolhatatlan. Ennek a városrésznek a kövezetét nemrégiben csinálták meg. Hónapokig tartott ez a munka, amely úgy járókelőknek, mint az itteni kereskedőknek nagy öröme nemrégiben befejeződött.

De nem azért vagyunk Pesten, hogy egy egy szeri kövezés egyszersmindenkorra (legalább néhány évtizedre) megoldja a problémát. Rövid idővel később mindenki ismét nagy élvezettel láthatta a csákányos emberek megjelenését és már jókarba tett utnak újbóli felbontását. Ez művelet néhány hét alatt többször is megismétlődött. A Vilmos császár-utat hol itt, hol ott szakították fel és a munka sehogyan sem akart befejeződni. Most a Berli-ni-térnél vájkálnak újból az ut gyomrában. A Berli-ni-tér és a Lipót-körut sarkán például felszedték a köveket és most ugyanazokat fordított sorrendben rakják vissza. A kőcsovak eddig balról jobbra haladtak, most

majd jobbról balra fognak haladni... Bizonyra a kövek megváltoztatták eddigi politikai felfogásukat...

*

Az ujjonnan-épülő külső Lipótvárosban ugyanez a helyzet. Különben is ebben a negyedben állandóan csinálják az utakat és talán sohase fognak azokkal elkészülni. A Pannónia-utcában nemrégiben fejezték be. — legalább látszólag — az utépitést. Az új utra ráengedték a 15-ös autobuszt. Alig telt el két-három hét, az ut egyrészt (a Katona József-utca és a Sziget-utca közt) újból elzárták és az autobuszt kivezették a Pannónia-utcaból a Csáky-utca, hogy onnan a Sziget-utcán át újból visszatérjen a Pannónia-utca.

Az utak soha meg nem szűnő javítása miatt különben is ez az autobusz általában hetenként változtatja utirányát, úgyhogy mire a közönség nagynehezen megszokja a relációt, az autobusz már új utcákon robog.

Ez is természetesen az utépités rendszertelenségének tudható be. Mindenütt a világon ugyan, hogy amikor egy városrészt autobusszal kötnek össze, akkor már készen áll a megfelelő jó út. Illetve precízebben: előbb van út és csak

azután jön rá az autobusz. Nálunk ez fordítva történik. Előbb elindítják az autobuszkokat új utvonalakon és csak azután derül ki, hogy a közvezet nem bírja el a közlekedést, azaz hogy valójában nincs is kövezet. Ekkor azután az amúgy is szűk utcák felé elzárják — sokszor hónapokra is — és ezeken a félreosztott utvonalakon bonyolódik le életveszélyes körülmények között az autobusszal megnövesztett forgalom. Az utóbbi időben előfordult súlyos autobusszerencsétlenségek (Wesselényi-utcai, Lánchíd előtti stb.) okak jelentékeny részben a felhasználott utburkolat és a hegyekké hordott kőrákás volt.

De azért e kőhalmok mögött is meg kell látniok a szemleuton járó polgármester uraknak — a segítés módját.

Mindenki, aki Budapesten él, bosszankodva látja azt az idő-, anyag- és munkaerőpazarlást, ami az utjavítások és utépitések körül történik. Amikor már nagynehezen elkészül az utburkolat,

akkor csakhamar megjelennek a telefonszerelők, majd gáz- és a vízesőfektetők, valamint az elektromoskábelehelyezők, a villamosvasutiak, s ki tudná elsorolni hányféle üzem munkásai. Anni tegnap az utburkolók bevégeztek, azt ma emezek vandál kezekkel újból felszaggatják. Állítólag 18 üzemnek, intézménynek, vállalkozásnak van joga Budapesten az uttest alatt dolgozni, turkálni! Tessék elképzelni ezt a perspektívát! Így minden harmadnapra jut egy! Szinte sorban állnak már a különféle szakmások és várják, hogy a másik befejezze a munkát, behegessze az ut sebeit, mert amíg az rendes állapotába visszaálltva nincs, addig ő nem kezdheti el felbontani! És ez ellen évek óta hiába tiltakoznak a főváros közgyűlésén, hiába emeltünk ezerszer szót mi is, hol gunyosan, hol csupa jóakarattal, csak nem képesek a helyzetet megváltoztatni.

Legutóbb azt tanácsoltuk, hogy létesítsenek nyilvános hivatalt (ha már annyi hivatal van), ahol mindazok, akiknek dolguk van az utburkolat alatt, előre jelentsék be teendőjüket és azt csak egyszerre, a hivatal által előre meghatározott terminus alkalmával végezhessek el. Így legalább az összes műveleteket egy füst alatt lehetne elvégezni és a kövezetet is csak egyszer kellene feltépni!

Ez azonban annyira leegyszerűsített megoldás, hogy — belátjuk — a hatóságok csakugyan nem tehetik magukévá...

*

A fenti megállapításokat igazolja Király Kálmán műszaki tanácsosnak, a főváros utépitési intézőjének nyilatkozata, amely így szól:

— Mi igyekeztünk összhangba hozni az utépitési programot a különféle közüzemek cső- és kábelfektetésével. Felhivtuk a postát, jelentse be, hogy az év folyamán hol szándékozik kábeleket elhelyezni vagy javítani. Sajnos, felhívásunk eredménytelen maradt, az adatokat nem kaptuk meg s így gyakran előfordul, hogy mikor a főváros valamelyik ut burkolását nagy költséggel befejezte, jön a posta, felbontja az új uttestet, felássza a földet és elkezd a maga kábelfektetési munkáit. Ezen mi nem segíthetünk, hiszen a főváros nincs abban a helyzetben, hogy parancsolni tudna állami intézményeknek.

— Kifogásolandó, hogy az állami üzemek a maguk tetszése szerint bontják az uttesteket s akkor turják fel a legforgalmasabb utcát, mikor nekik tetszik. Ezen is változtatni lehet, ha akarnak. Adják a főváros kezébe a rendelkezési jogot minden üzem felett az utbontások tekintetében s akkor nem fog megtörténni, hogy egy utcát kétszer, háromszor is felbontanak és hónapokig tartanak elzárva a közönség elől.

Mélyen tisztelt főpolgármester és polgármester ur! Ez is olyan hiba, amelyet csüörtörtöki utjukon személyesen tapasztalhatnak és amelyen segíteni kell...

*

Sétánk közben Budára is elkerültünk. A Ferenc József-hídon mentünk át, de a Gellért-szálló előtt sietve elrohantunk, mert a fővárosnak e reprezentáló intézménye előtt, ahol az idegenforgalmi események résztvevői meg szoktak fordulni, olyan utburkolatot találtunk, hogy egyszerűen elment tőle a kedvünk.

Innen sietve menekültünk a Lenke-utrá, ahol még elkésőbb volt a tapasztalatunk. A nyár eleje óta csinálják itt az utat, amely még most sincs kész, azaz, amely részén kész a burkolat, ott kellene csak igazából elkezdni a javítást. Két út készül (és hetekig el volt zárva mind a kettő, tessék tehát elképzelni, hogyan lehetett ezen a forgalmas utvonalon közlekedni), az egyik vízes maadám, a másik pedig keramit.

Az egész világon felhagytak már a vízes makadamburkolással, mert az ilyen burkolat a természetnél fogva csakhamar összeesik, súlyos, gidres-gödörös lesz. A Lenke-uti utvonálnak az egyik részét most adták át a forgalomnak, de ezeket a hibákat sorra konstatálhattuk rajta, megtoldva azzal, hogy alig tudtuk felfedezni ennek a burkolatnak az új voltát. Ahol külföldön még makadamutat csinálnak is, az okvetlenül bitumenes makadam, de semmi esetre sem vízes, vagyis víz helyett, amely csak lazít, az igazán összetartó bitumennel keverik a kőanyagot.

Velünk volt egy fővárosi bizottsági tag is, aki mint abszurdumot konstatálta, hogy az itt felhasznált anyag fele mész és nem zuzott bazaltkő. Egy ilyen darabot a kezébe is vett, amelyet az ujjai között könnyedén széjjelmorzsolott.

— Tessék elképzelni — mennyire állhatatos lesz ez a kőanyag, ha például teherkocsiforgalom bonyolódik le rajta!

Kiderült még az is, hogy két hétig volt elzárva ennek az utvonálnak egy negyvenméteres szakasza, mert nem volt gőzhenger, amellyel az ut hengerelését megkezdhetnék volna!...

Ilyen körülmények között azután nem csoda, hogy hónapok óta szinte teljes lehetetlenség itt a közlekedés. De nemcsak a kocsiknak, hanem a gyalogjáróknak is, mert a gyalogjárókról egyszerűen megfeledkeztek. Sehol sem látni kiépített járdát és így az emberek homokbuckákon és gödrökön keresztül bukdácsolnak...

*

Ezekkel a megállapításokkal végződött a mi szemlénk. Kiváncsiak vagyunk, mit látnak meg ezután a polgármester urak.

— A fontos az — mondotta valaki —, hogy az urak a saját szemükkel tekintsenek körül az ügyvilágában, ne a referens urak, az ügyosztály és a «szakhivatalok» szemével. Akkor eredményes lesz a csüörtörtöki séta!...

*

...Kellemes utat polgármester urak!... És aztán nehogyan elakadjanak egy kültelki utca kátyújában!...